

שאלון בבחינה

בנושא:

מקוואות

מועד:

ניסן התשפ"ה

סמל שאלון:

108.4.25

שים לב: יש לנווג על פי ההוראות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

מועד ניסן התשפ"ה

בס"ד

בחינה בהלכות מקווארות

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבדיקה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובה תהיה מחלוקת כך. אין להסביר על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לשוממת לבכם: דף הטיווח לא ייבדק!
6. חלק א' – עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדיון, דעתות הראשונים, ופסקת ההלכה.
חויה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכותב הנבחן לא כולל סדר כתיבתו במחברת הבדיקה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביבה 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' – יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעתות הראשונים ופסקת ההלכה.
חויה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכותב הנבחן לא כולל סדר כתיבתו במחברת הבדיקה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביבה 3 התשובות שמבקש לבדוק.

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדיון, דעתות הראשונים, ופסקת ההלכה.

טבילה בנחרות

1. בימות החורף רבו מי הגשמיים על מי הנהר (הנمشך ממיעינות) האם ניתן לטבול במקומות הישנים שבנהר :
 - א. כשמי הגשמיים הם יותר ממיל מי הנהר ?
 - ב. כשמי הגשמיים שוויים בדיקות למי הנהר ?
 - ג. כיצד פסק הש"ץ להלכה - בניידונים דלעיל ?

דין שאובים

2. נחלקו הראשונים – טבילה באربעים סאה שאובים האם פיסולו מן התורה או מדרבן :
- הבא ראייה אחת לכל שיטה ?
 - הבא נפקא מינה (לענין השקה) – אם פיסול שאובים מן התורה או מדרבן – וכי怎 פסקו השולחן ערוך ורמי"א ?
 - כשנמצא בור מים כנושים ארבעים סאה (בעיר, גומות וחפירות שבשדות העיר, ומהוץ לעיר) – ולא מוחזק שנעשה לשם מקווה טהרה, האם יש היתר לטבול בהם לדעת הסוברים דפסול שאובים הוא דרבנן ?

דין ימים ומעיינות

3. א. גל שנתלש מהים הגדול ושאר ימים – ונפל על האדם בהיותו עומד על הקרקע. האם עלתה טבילה לאדם (למרות שעדיין לא נחו המים) ? (הבא לחלוקת תנאים אם מטהר בזולין, ופסק השולחן ערוך) ?
- ג. גל שנתלש מן הים ויש בו ארבעים סאה ונפל על אדם – בעודו באוויר (כיפין) ?obar מודיע ?
- ב. מעין שנתלו ממנה מים ארבעים סאה לתוך בור טבילה (שאינו סדוק) אלא שהמים עדין לא נחו – האם עלתה טבילה למרות היות המים שבו זוחלים שהרי עדין לא נחו ?

טבילה בכלים

4. א) חבית שלמה מעץ – ונקבה בתחתיתה נקב כל שהוא – האם מספיק נקב זה בכדי להכשיר את החבית לטבילה בתוכה, כלי מתכות וזכוכית שנלקחו מן הגוי ?
- ב) האם בנוסף לנקב, יש חובה לחבר את החבית לקרן עץ בכדי לטבול בתוכה כלים הניל ?
- ג) בול עץ (ללא בית קיבול) שחברו לקרקע וرك לאחר מכן חנק הכלים בכליהם ועשה לו בית קיבול – האם מותר לטבול בכלים זה כלי מתכת וזכוכית שנלקחו מן הגוי ללא שינקנו ?

הווייתו בידי אדם

5. א) מקווה פחות מארבעים סאה – והורקו לתוכו מים שאינם שאובים בשיעור שלושה לוגין על ידי אדם האם נפסל המקווה לטבילה מחמת פסול הווייתו בידי אדם ?
- ב) מי גשמיים (שאינם שאובים) שבאו מכח אדם שלא שלפני ירידתם לבור הטבילה הומשוכו כל הארבעים סאה ג' טפחים – על גבי קרקע האם המקווה כשר לטבילה ?
- ב) בפסול הווייתו בידי אדם וירדו המים ישירות לבור הטבילה – האם נפסלו המים כשהגיאו למקווה שלא בכוכנה או בכוכנה נגדית (שייש לאדם רצון שהמים לא יגיעו למקווה) ?

דין כוונה בחיקקת הצינור

6. א) צינור מעץ או מחרס שייש בו בית קיבול – שנעשה על ידי אדם – מה הוא שיעור החיקקה בכדי שיפסל הצינור – מחמת המים שעוברים דרכו ?
- ב) כשעשו חנק בשיעור הפוסל את הצינור (לקבלת אבניים קטנים לשימירת ניקיון המקווה) במרקח שלושה טפחים לפני הירידה לבור – האם יוכשר המקווה בהמשכת המים על גבי הצינור קודם ירידתם לבור ?

א) חקק הנעשה מלאיו (מחמת התיעשנות) בציור המוביל מים אל המקווה, כשיעור הפוסל, האם תיתן הוראה להחליף את הציור ?

עוקת המערה

7. איתא במשנה (מקוואות ו, א) : עוקת המערה אין מטבילים בה אלא אם כן הייתה נקובה לשופרת הנוד אמר ר' יהודה אימתי בזמן שהוא עצמה אבל אם אינה מעמדת עצמה מטבילים בה כמה שהוא.

א) כיצד ביאר הרמב"ם את דברי רבי יהודה ?

ב) כיצד ביאר הרא"ש ?

ג) איזה פירוש מן הפירושים – נפסק בשולחן ערוך ?

גוד אחית

8. נהר שיש בו יותר מארבעים סאה - והמים מגיעים לבור הטבילה שאינו מחזיק ארבעים סאות, על ידי גלגל שבו קבועים כלים מנוקבים – באր בכל אחד מן האופנים דלהן האם מיקרי חיבור בין בור הטבילה לנهر :

א) באופן שהכלים הקבועים בגלגל נקובים כשיעור לשופרת הנוד והנהר הוא מי גשמי ?

ב) באופן שהכלים הקבועים בגלגל נקובים כשיעור לשופרת הנוד והנהר הוא ממי מעינות ?

ג) כשהכלים הקבועים בגלגל – שיעור נקבתם פחות משופרת הנוד ?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס ל蹶ה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעתו הראשונית ופסקת ההלכה.

9. א) כלי פלסטיק גדול שאינו חייב בטבילה ופיו צר – הכניסו לתוכו כלי מתכת קטנים שננקנו מן הגוף החיביים בטבילה – אימתי תעלה טבילה לכלי המתכת ואיומי לא תעלה טבילה ?

ב) כיצד הדין בכלי מתכת קטנים שהוכנסו לכלי מתכת גדול שפיו צר וכולם חייבים בטבילה אימתי תעלה טבילה לכלי המתכת ואיומי לא תעלה טבילה ?

ג) האם להלכה ולמעשה – ניתן לטבול כלים שננקנו מן הגוף – בمعنى המכיל פחות מארבעים סאה דהא קיימת לנו (מקוואות ה, א) מעין מטהר בכל שהוא ?

10. שלושה בורות טבילה, שניים מי גשמי ואחד שאוב, ויש בכל אחד מהם עשרים סאה, וטבלו שלושה טמאים בהם :

א) באր את אופן מקום עמידת הבורות כדי להעלות את הטמאים מטומאים ?

ב) באופן שלטה טבילה לשלוותם - מדוע אין חשש לאיסור זוחلين המתחוויה בשעת טבילתם ? (ג' יישובים).

ג) באופן בו עלתה הטבילה לשלוותם – מה יהיה מעמדו של הבור השאוב לאחר שחזר למקוםו ופסקה השקתו – האם יוכשר למלאותו בעשרים סאה מי גשמיים – או שמא כיון שפסקה השקתו ממילא חזר לפיסולו ?

11. מקווה ארבעים סאה במצומצם וטבלו בו שתי נשים נידות בזו אחר זו – האם עלתה הטבילה לטובלת
השנייה :

א) הבא את מחלוקת התנאים ?

ב) הבא את מחלוקת הראשונים כאיזה מן התנאים יש לפסוק, והסביר טעם (כמובא בבית יוסף) ?

ג) כיצד העלה השולחן ערוץ להלכה – בדין זה ?

12. במהלך בניית מקווה – העלה סייד בראש הגג דלי לצורכי סיווד הגג, הדלי מכיל שלושהelogin, לאחר שרוקן
הסייד את הדלי מתכולתו, שכחו הסייד והשאירו על הגג – עוד באותו יום ירדו גשמיים הדלי התמלא
בשלושהelogin והרוקנו מימי לאוצר, והתבקש להורות בכל אחד מהօפננים האמורים להלן :

א) כשהדלי הורק על ידי שהרימו אחד מהפעלים והפכו והוריק מימי לאוצר – וספק אם בשעת הורקתו היו
ארבעים סאה באוצר – או פחות מעשרים סאה וטבלה אישת במקווה זה – האם תחזירה לטבול שנית מחמת
הספק ?

ב) כשהמימים נפלו לאוצר באופן שברור שהאוצר עדיין לא התמלא באربعים סאה וזאת על ידי היפוך והטיהת
הDALI על ידי אחד הפעלים (שלא על ידי הגבהה ושפיכה) ?

ג) כשהמימים הורקו לאוצר על ידי רוחות חזקות שהיינו את הכליל ללא מגע יד אדם כלל – באופן שברור
שהאוצר חסר עדיין מאربعים סאה ?